

ערן מופז

המשך ליומית הקודמת ועוד משפטים נחמדים

- אתה לא יכול להרוג את עצמך על ידי עצירת הנשימה.
 - כשאתה מתעטש יוצא לך אוויר במהירות של 96 מייל לשעה ...
 - אם אתה תשאיר את העיניים שלך פקוחות כשאתה מתעטש הן יצאו מהחור שלהן ..
 - ואם תתאמץ לעצור עישוט אתה יכול לפוצץ ווריד במוח...
 - כשאתה מתעטש אומרים לך, "BLESS YOU" כיוון שבזמן ההתעטשות לבך מפסיק לפעום לזמן קצר.
 - מבחינה פיזיולוגית, חזיר לא יכול להסתכל על השמיים.
 - עכברושים וסוסים לא יכולים להקיא.
 - כמו טביעות אצבעות גם טביעת הלשון היא ייחודית לכל אחד.
 - לגיעוגוע של ברווז לא יוצר הד, אף אחד לא יודע למה.
 - הרכבת אוזניות, רק לשעה, מגדילה את כמות הבקטריות באוזן פי 700.
 - סופר בריטי בשם ארנסט וינסנט כתב רומן המתפרס על יותר מ-2500 עמודים, בלי להשתמש אפילו פעם אחת באות E.
 - כחול ולבן הם הצבעים הנפוצים ביותר בעולם.
 - טרמיטים אוכלים עץ פי 2 מהר יותר כאשר הם מקשיבים למוזיקה רועשת כגון רוק, מטאל או דאבסטפ: P
 - בבוקר, תפוחים יותר יעילים בכדי לעורר את האדם מאשר קפאין.
 - אף פעם אל תסתכלו על מישהו מלמעלה אלא אם כן אתם עוזרים לו לקום.
 - יש המטביעים את צרותיהם - ויש המלמדים אותם לשחות.
 - לעולם אל תאמר את האמת לאנשים שלא ראויים לה.
 - אסור לשכוח שגם בעיטה בתחת היא צעד אחד קדימה.
 - אף פעם אל תתווכח עם אידיוט, הוא רק יגרור אותך לרמה שלו, ואז ינצח אותך בזכות הניסיון.
 - המודה שהוא פחדן הוא בעל אומץ לא רגיל.
 - כדאי שתגלה עניין בעתיד שלך, אתה תבלה בו את שארית חיך.
 - גם בשעה הכי קשה יש רק 60 דקות.
 - חבר אמיתי לא יפיל אותך, אם צריך הוא יפול בשבילך.
- "אם יש מנהיג שמאמין בדרך, אבל הוא לא מצליח להניע את הציבור - אז כמנהיג הוא כישלון."
-יוסי פלד

היום לפני 10 שנים מעבורת החלל קולומביה מתרסקת בעת כניסתה לאטמוספירה, וכל האסטרונאוטים על סיפונה, בהם אילן רמון, נספים.

שיינא טולקין
יום הגלידה

מכל החגים שחגגתי בחיים, יש אחד שחייב להיות הכי מגניב. ולכן אני רוצה שתתחילו בצמכם לחגוג אותו. זה אפילו לא דורש אמונה בשום אל. רק דבר אחד - וזה לאכול גלידה. כן. גלידה. אני מדברת על - international icecream for breakfast day.

היו היה, לא לפני כל כך הרבה זמן, אישה אחת שגרה בניו יורק והיה לה רעיון מדהים. היה יום קר בחורף, ושני הילדים שלה היו משועממים. אז היא המציאה סוג של חג בשבילם - זה היה מאוד פשוט, הם היו חייבים לאכול גלידה לארוחת בוקר ביום שבת הראשון של חודש פברואר.

ככה זה התגלגל, הילדים גדלו והפיצו את הרעיון הזה לחברים שלהם, שהעבירו אותו לחברים והמשפחות שלהם. לאט לאט המסר עבר את הגבולות של המדינות, ועבר את הים, ואפילו הגיע לאוזן של בני דודים שלי בירושלים. כאנשים שאוהבים גלידה הם החליטו ושיתחילו לחגוג את החג הזה במלוא הרצינות.

ולכן, כל שנה מאז שעליתי לארץ, אנחנו נוסעים אליהם ביום שישי הראשון של פברואר (כי הרי לא נוסעים בשבת), כל החברים והמשפחה שלהם מגיעים ועושים מסיבת גלידה. כולם שוכחים מהמשקל לרגע, ונהנים כמו שצריך מהדבר המדהים והטעים הזה שלא דומה לשום דבר אחר - גלידה, וכל התוספות שלה.

אז יאללה, אל תחשבו על זה פעמיים, תצטרפו לשיגעון ותתחילו לחגוג international icecream for breakfast day. יש בו רק 3 חוקים

1. תאכלו גלידה
2. לארוחת בוקר
3. בשבת (או שישי) הראשון של פברואר

מה עוד אתם רוצים מהחיים?

"הדרך הטובה ביותר לשרוד במנהיגות, זה לא לנגוע בבעיות."
-גילאור פסח

היום לפני 64 שנים מטוס ה"לאקי ליידי" היה הראשון שהשלים סיבוב סביב כדור הארץ ללא עצירה.

דור גרוס

מלחמות בהם שייטת 13 השתתפה

מלחמת ששת הימים
לוחמי שייטת 13 נשלחו לתקוף נמלים בסוריה, אך לא ביצעו את המשימות.
לוחמים שיצאו מהצוללת "אח"י תנין" חדרו לנמל אלכסנדריה, ושישה מהם נפלו בשבי.

מלחמת ההתשה:

ב-20 ביולי 1969 השתתפו לוחמי השייטת, יחד עם לוחמי סיירת מטכ"ל, בפשיטה על האי גרין. סגן עמי אילון, לוחם השייטת, קיבל את עיטור הגבורה על חלקו בקרב זה. במהלך מבצע אסקורט הטביעו לוחמי הקומנדו שני סט"רים (סירות טורפדו) פי-183, הם חדרו למעגן בצפון מפרץ סואץ עם שני "חזירים" (צוללות ננס) ובאמצעות מוקשי "עלוקה" השמידו את הסט"רים. בדרכם חזרה, כנראה כתוצאה מתקלה של מנגנון השמדה עצמי, התפוצץ אחד החזירים וגרם למותם של שלושה לוחמים.

מלחמת יום הכיפורים:

במלחמת יום הכיפורים זכו לוחמי השייטת להשגים רבים, בין היתר, במבצע לידי - חדירה למעגן בנמל פורט סעיד עם "חזירים" ופגיעה בארבע ספינות מלחמה: ספינת טורפדו, ספינת סיור, נחתת טנקים (נט"ק) וסטי"ל. שני הלוחמים סרן עודד אמיר ורס"ל עלי קמחי, לא חזרו ממשימתם והוכרזו כחללים שמקום קבורתם לא נודע. על מבצע זה הם זכו הראשון בעיטור גבורה והשני בעיטור העוז.

הלחימה בלבנון:

במבצע שלום הגליל פעלו כוחות השייטת להכנה ואבטחת חוף הנחיתה בשפך נהר אל-אוואלי, מבצע שהסתיים בהצלחה גדולה וללא נפגעים, במהלך מלחמת לבנון פעלו נגד מטרות מחבלים ומטרות סוריות, ביוני 1984 ביצע כוח השייטת בפיקודו של ידידיה יערי, פשיטה על "אי הארנבות" מצפון לטריפולי, בפעולה שולבו גם צוללת חיל הים "תנין", ספינות טילים ומטוסי חיל האוויר, סך הכל נהרגו 14 מחבלים ונפצעו 8, כשלכוחות השייטת נרשמו שני פצועים קל. פעילות שייטת 13 במהלך השנים הבאות לוותה במספר קטן, יחסית, של נפגעים. הפעולה הקשה ביותר, מבחינת מספר הנפגעים, ידועה בשם אסון השייטת: בלילה שבין ה-4 ל-5 בספטמבר, 1997 יצא כוח של 16 לוחמים למבצע שטיבו עדיין לא פורסם. הכוח נתקל במארב מטענים שהניח החזבאללה שגרם ל-11 הרוגים, ולכוח החילוץ היה הרוג נוסף.

"ההיסטוריה אינה מספרת בדיחות, אבל לעתים קרובות היא הופכת לבדיחה את אלו שלקחו את עצמם ברצינות יתרה."
-גאולה כהן

היום לפני 143 שנים התיקון ה-15 של חוקת ארצות הברית, האוסר על גזענות במתן זכות בחירה, נכנס לתוקפו.

שירלי שטיבלמן
יום הסרטן

כ- 12.7 מליון איש מאובחנים כחולים במחלת הסרטן, ו-7.6 מתים ממנה. בישראל מאובחנים מדי שנה כ-28,000 חולים וכ-11,000 נפטרים כתוצאה מהמחלה. ללא נקיטת פעולות מיידיות למניעה, צפויים שיעורי הסרטן לעלות בכ-80%, בעיקר במדינות במצב חברתי-כלכלי נמוך או בינוני. במדינות אלו גם שיעורי הריפוי נמוכים יותר. בישראל, ברוב סוגי הסרטן, שיעורי הריפוי עולים כתוצאה מהטיפולים המתקדמים ותוכניות הסריקה לגילוי מוקדם שיזמה האגודה למלחמה בסרטן.

מירי זיו, מנכ"ל האגודה למלחמה בסרטן: "מטרת יום הסרטן הבינלאומי היא להעלות את המודעות לצורך לתגבר את המאבק ברמה הגלובלית ולהעביר את המסר לכל אזרחי הארץ והעולם: ניתן לצמצם את נתוני התחלואה והתמותה! ניתן לעשות זאת על ידי שמירה על אורח חיים בריא: הימנעות מעישון, תזונה נכונה, פעילות גופנית, משקל תקין וצריכת אלכוהול מוגבלת. לזאת יש להוסיף התנהגות חכמה בשמש, הימנעות מחשיפה לעישון כפוי ולגורמים מסרטנים אחרים, ביצוע חיסונים ובדיקות לחיידקים וזיהומים העלולים לגרום לסרטן ועריכת בדיקות לגילוי מוקדם לסרטן השד וסרטן המעי הגס".

מפורסמים שמתו ממחלת הסרטן:

- ח"כ גדעון עזרא
- השחקן אלן לנדרס
- כוכב הבי ג'יז: רובין גיב
- הסופר: אלן קאר
- סטיב ג'ובס
- אלוף העולם באיגרוף ג'ו ברייזר
- השחקן פטריק סוויזי
- ג'ורג' פפרד

"המנהיג רואה את האמת והוא יודע שהישרדותו תלויה בזה שהוא לא יגיד אותה."
-שלמה בן-עמי

היום לפני 16 שנים 73 חיילי צה"ל נהרגים בדרכם לדרום לבנון כאשר שני מסוקי יסעור מתנגשים באוויר.

טל איתן
יוני נתניהו

סא"ל יונתן "יוני" נתניהו (13 במרץ 1946 - 4 ביולי 1976) שירת בצנחנים, מפקד סיירת מטכ"ל ובעל עיטור המופת. נתניהו נהרג במהלך מבצע אנטבה לשחרור בני ערובה ממטוס אייר פראנס שנחטף לאנטבה שבאוגנדה. בעקבות מותו הוענק למבצע השם "מבצע יונתן".

קטעים מתוך ספר שיצא לאחר מותו, שמאגד את התכתביותיו עם חברים ומשפחה: אני מאמין במספר דברים שהם לדעתי הכרחיים להחזקת מסגרת (ולא משנה מה גודלה), ואותם אני רוצה להשאיר לכם: 1. אני מאמין בראש ובראשונה בשכל ישר שצריך להנחות כל פעולה שלנו. 2. אני מאמין גם באחריות מפקדים. מפקד טוב הוא מפקד המרגיש תחושת אחריות מלאה לגבי כל דבר הקשור (ולו בעקיפין) במסגרת עליה הוא מפקד. 3. אני מאמין שאין להעביר את הכדור למישהו אחר, אלא לעצור אותו כאן-אצלנו. 4. אני מאמין בירידה לפרטי פרטים. כל מי שלא יעשה זאת וינסה לחסוך מעצמו עבודה – סופו שיחטא למטרה העיקרית- הכנת היחידה למלחמה. 5. אני מאמין שאין פשרות עם תוצאות. בל נתפשר בגדוד לעולם עם תוצאה שאינה הטובה ביותר האפשרית. (וגם אותה יש לשכלל ולשפר). 6. אני מאמין שהסכנה בחיי יחידה היא היתפסות לשביעות רצון עצמית. הייתי רוצה שאנשי הגדוד יסתובבו תמיד קצת מודאגים – שמא יש דבר נוסף שיכולנו להספיק, שיכולנו לשפר ולא עשינו. 7. אני מאמין שכל מאמצי הגדוד חייבים להשתעבד למטרה העיקרית- ניצחון במלחמה. ולכן אל לנו להתבלבל בין סידרי עדיפויות שונים. 8. אני מאמין באמונה שלמה ביכולתנו לבצע כל משימה צבאית שתוטל עלינו, ואני מאמין בכם- בגדוד. 9. אני מאמין בישראל ובתחושת האחריות הכללית שצריכה ללוות כל אדם הלוחם על גורל מולדתו. ~ מתוך נאום שנשא יוני נתניהו בטקס הפרידה מאנשי גדוד 71, גדוד הטנקים עליו פיקד ([3]), עמודים 274-275.

"במשך הזמן של למעלה משנה בו פיקדתי על הגדוד, ראיתי אתכם צומחים ומתבגרים, ראיתי בשמחה התהוות של שלד בריא, של אנשי קבע בגדוד- נגדים וקצינים, ראיתי את הגדוד מתקדם משבוע לשבוע ולא קופא על שמריו. ראיתי אתכם חיילים ומפקדים משיגים תוצאות טובות ותמיד חוטרים הלאה. אני סמוך ובטוח שתמשיכו לכיוון שהלכנו בו ושרק תוסיפו ותשתפרו. אני עוזב בהרגשה שעדיין יש הרבה לעשות, ואני מודה שקשה לי לעזוב, אבל אני גם יודע שאני משאיר את הגדוד בידיים טובות, היודעות מה צריך לעשות ואיך צריך לבצע זאת. כמו כן, דעו שאני מאמין בכם לוחמי ומפקדי הגדוד. עם גדוד כזה אפשר לצאת לקרב בלב שקט. ולסיום, אני מודה לכם על ההנאה והזכות שהייתה לי בפיקוד עליכם בחודשים הארוכים שעבדנו יחד." ~ (מתוך נאום שנשא יוני נתניהו בטקס הפרידה מאנשי גדוד 71, גדוד הטנקים עליו פיקד)

"פוליטיקאי הוא לוליין. הוא שומר על שיווי משקל על ידי אמירת ההפך ממה שהוא עושה."

-מוריס בארה

היום לפהי 63 שנים "השלג הגדול"- 30 ס"מ של שלג בתל-אביב, חיפה
כוסתה כליל.

נועה שפירא
בוב מארלי

נסטה רוברט מארלי- בוב מארלי- 6 בפברואר 1945- 11 במאי 1981.
מארלי היה מוזיקאי ופעיל פוליטי ג'מייקני.

מארלי הוא זמר הרגאיי המפורסם ביותר בעולם וזכה להכרה ולפרסים רבים על פועלו כמוזיקאי. לאחר מותו יצאו אלבומי אוסף ואלבומי גרסאות כיסוי רבים, שחלקם הגיעו למקומות הראשונים במצעדים.

אחד מאלבומים אלו "Legend- אגדה" - הוא אחד מ-100 האלבומים הנמכרים ביותר בכל הזמנים בארצות הברית, וממנו נמכרו למעלה מעשרה מיליון עותקים בארצות הברית לבדה.

מארלי דורג במקום ה-19 ברשימת "100 הזמרים הטובים ביותר בכל הזמנים" של מגזין הרולינג סטון.

בפעילותו הפוליטית ניסה לגשר בין הצדדים במהומות הפוליטיות בג'מייקה בשנות השבעים ופעל למען השלום במדינות שונות באפריקה, פעילות שזכתה להכרה מטעם האו"ם. רבים משיריו הכילו מסרים פוליטיים למען אפריקה והטיפו לעקרונות דת הרסטפארי, והוא נחשב עד היום לאחד ממובילי התנועה וממפיציה. בוב חיי חיים לא פשוטים בכלל. אביו עזב את משפחתו ונישא לאישה אחרת, אמו נאלצה לעזוב את הבית כדי להביא פרנסה ובוב נשאר לגור אצל משפחתה. הוא הסתובב עם "האנשים הלא נכונים" אך בסופו של דבר, המוזיקה שהייתה אצלו בגדר תחביב- הצילה אותו וקידמה אותו בחייו.

בוב מארלי הוא זמר ענק, אדם מעורר השראה ושמחת חיים. למעשה, אחד זמרי הרגאי הגדולים ביותר.

בוב לא ויתר לרגע על אמונתו ועל חייו. למרות סרטן ממאיר בבוהן שלו, הוא המשיך להופיע ולחיות ולא נתן למחלה לנצח אותו. הוא לא היה מוכן לכרות את הבוהן כיוון שזוהי הפרה של אמונת הרסטפארי (שלמות הגוף). לאחר מספר רב של הופעות וטיולים- הוא נפטר ומילותיו האחרונות היו לבנו זיגי "כסף לא יכול לקנות חיים".

הלווייתו נערכה ב-21 במאי. נערכה לו הלוויה ממלכתית בה נכחו המוני אדם, לצד ראש הממשלה הג'מייקני וראש האופוזיציה. בטקס שולבו אלמנטים מדת הרסטפארי וכן מהדת האתיופית האורתודוקסית. מארלי נקבר במאוזוליאום בעיר הולדתו; לצדו הונחו בקבר ספר תנ"ך וגיטרת הגיבסון לס פול שלו המאוזוליאום הפך מאוחר יותר למוזיאון המוקדש לזכרו.

בוב נישא לנשים רבות והיו לו ילדים רבים בעקבות כך. הוא היה פעיל פוליטי למען אחדות השחורים באפריקה, האמין בדת הרסטפארי, צמחונות, שלמות הגוף ובמוזיקה.

"הדמוקרטיה היא הגנת האדם מפני ממשלת מדינתו."
-ישעיהו ליבוביץ

היום לפני 68 שנים נולד בוב מארלי, מוזיקאי רגאיי.

תומר שביד
על קדמה ואושר (וסוף העולם)

אנחנו תמיד חייבים את הדבר הכי חדש: הסמארטפון הכי עדכני, המחשב הכי מהיר, המכונית הכי חדשה, הבגד הכי אופנתי, והרשימה עוד ממשיכה וממשיכה. מצב זה נוצר מכיוון שהתרבות המרכזית בעולם (המערבי) היא תרבות הצריכה, ואנו פועלים בהתאם. אנחנו כל הזמן צורכים וצורכים, ובכך אנחנו מדללים את משאבי כדור הארץ ומגבירים את כמות האשפה. לאט לאט מתגבשת הדעה בקרב המדענים שאם המצב לא ישתנה - יהיה זה סופו של כדור הארץ ואולי, רק סופה של האנושות.

אבל מעבר לזה, ישנה בעיה אחרת, מורכבת יותר. אנחנו גדלנו עם המחשבה שקניה של הדברים החדשים תעניק לנו אושר. גם אם במודע אף אחד לא מאמין בזה - ככה אנחנו מתנהגים: האם לא כולנו, במובן מסוים, הילד הזה בכיתה שמבואס כי לכולם בכיתה יש אייפון ורק לו אין? אבל אולי הבעיה עמוקה יותר. אולי הבעיה טמונה בנו - כאנושות ולא כפרטים בודדים.

למשל, עם המצאת הטלפון הסלולרי (הפלאפון) כולם מיהרו לקנות אותו כי הם חשבו שהוא יקל על חייהם ויעזור להם לתקשר עם אנשים בקלות רבה יותר. מה שהם לא חשבו עליו הוא שהפלאפון ישמש כמכשיר שעבוד - היום העבודה עוקבת אחריכם לכל מקום: ליום שבת, כשאתם הולכים לים ואפילו כשאתם בחו"ל. ומכיוון שהפלאפון כבר הפך לנורמה מקום עבודה אפילו לא ישקול לקבל אתכם במידה ואין לכם אחד ואולי אפילו יטרח ויספק לכם אחד בעצמו.

אז האם הפלאפון בסופו של דבר הפך אותנו לאנשים מאושרים יותר? ובהסתכלות רחבה יותר אולי כך הוא גם הדין לגבי כל שאר ההתפתחויות הטכנולוגיות: האינטרנט, הלוויין, הרכב, החשמל, הקיטור והגלגל. השאלה החשובה ביותר שחייבת להישאל היא: האם הקדמה היא דבר שהביא לאנושות אושר?

האם אנחנו באמת מאושרים יותר מהאנשים שחיו לפני עשרים, חמש מאות, אלפיים או עשרת אלפים שנה?

ואם לא, אז במה הקדמה תרמה לנו? איזה צורך יש לנו בה? אולי בכלל מוטב לנו בלעדיה? הרי כמו שהבנתם, עושה רושם שבסופו של דבר הקדמה היא-היא שתביא עלינו את קץ האנושות.

"פוליטיקה היא דבר רציני מדי מכדי להפקיד אותו בידי פוליטיקאים."
-שארל דה גול

גלעד שדמון
כובע טמבל

מקור השם "כובע טמבל" אינו ברור, לא ברור גם אם המושג "כובע טמבל" קדם למושג "טמבל" שפירושו בסלנג הוא "טיפשון". הועלו כמה השערות לגבי מקור השם: ככל הנראה חדרה המילה "טַמְבֵּל" מן השפה הטורקית בה משמעותה "עצלן".

לפי סברה אחרת השם "כובע טמבל" נטבע מכיוון שהיה בשימוש על ידי הטמפלרים, בהגייה ערבית המחליפה את האות "פ" באות "ב". גרסה אחרת קושרת את השם לשפה האנגלית – dumm-bell, בגלל צורת הכובע, הדומה לפעמון, ומי שהולך עם כובע שדומה לפעמון הוא טמבל.

גרסה אחרת מגיעה משנותיה הראשונות של הפנימייה החקלאית מקווה ישראל, כ- 350 ילדים עזובים מקצווי תבל עמדו לפני נסיעה מרוכזת לתיאטרון, כאשר התברר כי כולם נגועים בכינים. אנשי המוסד גילחו את כל הראשים. הילדים התנגדו לצאת קרחים להצגה, לכן נתפרו עבורם כובעים אחידים. כאשר הגיעו בהסעה לתיאטרון פגשו בהם "ילדי השמנת" של תל אביב ואמרו: "הנה הטמבלים עם הכובע". מאז דבק הכינוי המוכר עד היום "כובע טמבל".

"מולדת אי אפשר לקנות בכסף או לכבוש בחרב, צריך אתה ליצור אותה בזיעת אפך."

-דוד בן גוריון

היום לפני 135 שנים נולד מרטין בובר

שחר טל

אל תנשקי את הצפרדע!

אותי חינכו בבית לפמיניזם. או לשוויון מגדרי. בעצם, לא יודעת. הקונפליקט שלי תמיד היה אותו הקונפליקט: מצד אחד, חונכתי ע"י אישה חזקה (אמא), להיות נערה חזקה, שמודעת ליכולות שלה, שלא תיתן שיזלזלו בה או ירמזו שהיא צריכה להיכנע לדיעות הקונפורמיסטיות של החברה, כלומר, שלא תוכל לשחק כדורגל, שלא תוכל להרים דברים כבדים (טוב נו... אולי רק זה, כי אני קטנה).

מצד שני, חונכתי מראש להנחת יסוד שאין שום דבר שונה בין היכולות שלי ליכולות של כל זכר עלי אדמות, אז למה לי "להילחם" מלכתחילה? אני לא חלשה יותר. בכך שהפמיניסטיות מעלות כל הזמן את האפליה, את העוולות שבחברה ביחס לאי-שוויון מגדרי, הן בעצם מנציחות אותו. מצד שני, אם הפמיניסטיות לא יעשו כלום - אי השוויון ישאר גם ככה! או שלא?

תמיד תהיתי מה עליי לעשות, האם עליי לחרות גם על הדגל שלי את ערכי הפמיניזם. אחד הדברים הזכורים לי מהילדות הוא ספר ילדות שנקרא "אל תנשקי את הצפרדע", אשר ערכה אותו מירי ברוך, שאוסף סיפורי ילדים ישנים ואהובים ומעניק להן טוויסט קטן בעלילה.

הגיבורה הצעירה במעשיות המסורתיות, היא חסרת אונים, כנועה, ולא פעם משמשת חפץ בשביל נסיך אמיץ ונועז... מקבלת חיזוקים על הפגנת התנהגות צייתנית וכנועה. יופי הוא הערך העליון עבור הנשים בסיפורי מעשיות, והאושר שלהן תלוי תמיד בגברים ובנישואין!

המעשיות הפמיניסטיות שמובאות בספר הן אחרות, אך משתמשות באותם מרכיבים. עדיין יש נסיכה, אבל היא לא חייבת להיות יפה, ויש גם נסיך, שאינו תמיד כל כך אמיץ, ושניהם לא חייבים להתאים לתפיסות סקסיסטיות סטראוטיפיות. ולדוגמא, הסיפור המוכר נסיך צפרדע, שנכתב מחדש ע"י שמואל סגל:

יום אחד טיילו שתי נערות צעירות ליד בריכת מים. לפתע, שמעו קול קורא: הצילו! התקרבו וראו צפרדע. "הצילו!" חזר וצעק הצפרדע, "אני נסיך! מכשפה איומה הפכה אותי לצפרדע. נשקו אותי ואשוב להיות נסיך!"

אחת הנערות התקרבה לצפרדע ולקחה אותו בידה. לאחר הרהור קל הכניסה את הצפרדע לכיס.

"למה אינך מנשקת אותו?" שאלה חברתה. "הוא יכול לחזור ולהיות נסיך."

"מה אעשה עם נסיך?" השיבה הנערה. "אך את יודעת כמה כסף אוכל להרוויח מצפרדע מדבר?"

"בארץ הזו, הרוצה לשנות את הביוגרפיה משנה את שמו."

-בן ציון תומר

היום לפני 88 שנים נוסד הטכניון בחיפה.

נועם ליטמן
חמרמורת

חמרמורת (אנגלית: hangover), לעיתים קרובות מתועתקת (לעברית:הנגאובר) היא תופעה גופנית שעלולה להתרחש אחרי צריכה של אלכוהול.

חמרמורת הנגרמת מצריכת אלכוהול מאופיינת בדרך כלל בכמה תסמינים: כאבי ראש חזקים, בחילות והקאות, עייפות, צמא, קושי בריכוז, תגובות מואטות, חרדות, עצבנות יתרה, רגישות גבוהה לאור ולרעש, נדודי שינה, הרגשת דכדוך בלתי פורפורציונלית. החמרמורת נגרמת כתוצאה מהתייבשות שהיא התוצאה של סילוק האלכוהול מהגוף. האלכוהול מעודד יצירת שתן וכך מביא לאובדן ניכר של מים, דבר הגורם להתייבשות ולתסמינים המתוארים. ככל שכמות האלכוהול שנצרכה היא גדולה יותר, כך התסמינים חדים יותר וקשים יותר. ההתייבשות מצידה מביאה לירידה בנפח הנוזל במח. ישנן מספר דרכים להקטין את עוצמת החמרמורת: שתייה מרובה של מים (באופן קבוע, ולא במנות גדולות מדי בבת אחת.) אכילה של דברים קלים לעיכול.

תסמיני החמרמורת עשויים להיות שונים מאדם לאדם. כך, למשל, אנשים מסוימים עשויים לא לחוש בחמרמורת גם לאחר צריכת כמות גדולה של אלכוהול, ואנשים מסוימים עשויים לחוש אותה גם אחרי צריכת כמות קטנה. בנוסף - אנשים מסוימים עשויים לא להרגיש כאבי ראש, ואנשים אחרים עשויים לא להרגיש דווקא רגישות לאור ולרעש.

"במצב של שלום איש מלחמה יתקיף את עצמו."
-פרידריך ניטשה

היום לפני 17 שנים המחשב "כחול עמוק" מנצח לראשונה את אלוף העולם בשחמט גארי קספרוב.

שירלי שטיבלמן
איך לבחור קרם הגנה מהשמש?

כשאתם עומדים מול המדף ומתלבטים איזה קרם הגנה לקנות – עד כמה מקדם ההגנה חשוב לכם? חברות הקוסמטיקה מתחרות ביניהן מי תייצר קרם בעל מקדם הגנה גבוה יותר, והצרכנים לא יודעים שישנם פרמטרים אחרים חשובים יותר מהמספר שמופיע על הבקבוק. איך מחשבים SPF?

בשנה שעברה אחת מחברות הקוסמטיקה שברה את שיאי תכשירי ההגנה לשמש, והוציאה לשוק שני תרסיסים בעלי מקדם הגנה גבוה במיוחד. SPF 70+: חברת ניוטרוג'ינה החליטה שאותה לא יעקפו, אז היא מיד הוציאה לשוק קרם הגנה עם מקדם 85. השנה כבר יהיו על המדף תכשירים בעלי מקדמי הגנה עוד יותר גבוהים. ניוטרוג'ינה כבר הגיעה לשלב התלת ספרתי, עם קרם בעל מקדם הגנה 100. אבל מסתבר שמקדמי ההגנה הגבוהים לא משמחים את רופאי העור שטוענים כי מדובר בטירוף, ושהצרכנים משתגעים בעיקר בכל הנוגע לתכשירים לילדים.

מהו ה-SPF? ב-2007 מנהל המזון והתרופות האמריקאי (FDA) הציע לקבוע ש-SPF 50-יהיה מקדם ההגנה המקסימלי, אבל לא נעשתה חקיקה בנושא, מה שמוביל למרוץ ההגנה שמתקיים כעת. ה-SPF של מסנן הקרינה, מידת ההגנה מהשמש, מודד עד כמה התכשיר מגן בפני קרינה אולטרה סגולה מסוג B – שמוכרת גם בשם קרינת UVB. קרינה כזאת עלולה לגרום לכוויות שמש. אגב, בעבר ה-SPF הגבוה ביותר היה 30.

את ה-SPF מחשבים בעזרת השוואה בין הזמן שבו תתחיל להופיע כוויית שמש אצל אדם לא מוגן, מול הזמן שיעבור עד שתתחיל להופיע כוויית שמש כשהאדם מוגן. לכן, תיאורטית, אם מישהו מתחיל להאדים אחרי 20 דקות של חשיפה לא מוגנת, כשהוא ישתמש בתכשיר בעל מקדם הגנה 15, הוא יתחיל להאדים אחרי שיעברו 20 דקות כפול 15. אבל בגלל שחלק גדול מתכשיר ההגנה מתפוגג, נשטף בזיעה וכדומה, רופאי עור ממליצים להקפיד על מריחה מדי שעתיים, או אחרי שחייה או הזעה. "ה-SPF הגבוה פשוט מושך תשומת לב של צרכנים, אבל לא בטוח שיש לכך סיבה מוצדקת", אמרה ד"ר אלמה ברון, רופאת עור. "אין שום קרם הגנה, אפילו לא עם מקדם הגנה 100, שמציע הגנה של מאה אחוז בפני קרינת השמש. מה שחשוב יותר, קרינה מסוג UVA ו-UVB עלולה לגרום לסרטן עור, לכן רופאי עור ממליצים להשתמש בקרמים בעלי מקדמי הגנה של 15 לפחות, ושמיילים חומרים כמו avobenzene שאינו מתפרק בעור או Mexoryl SX החומרים האלה מגינים מפני קרינה מסוג UVA.

על מה חשוב להקפיד, לדברי הרופאים?

- למרוח כמות מספקת של קרם, בשכבה עבה.
- להקפיד על מריחה חוזרת מדי שעתיים.
- למרוח קרם הגנה גם בחורף, משום שגם בימים מעוננים קרינת השמש פוגעת בעור.
- ביציאה לשמש, לחבוש כובע רחב שוליים ומשקפי שמש.

"היה על בריטניה וצרפת לבחור בין מלחמה לחרפה. הן בחרו בחרפה. עכשיו תקבלנה מלחמה."
-וינסטון צ'רצ'יל

היום לפני 23 שנים נלסון מנדלה משוחרר על ידי השלטון הלבן בדרום אפריקה, אחרי 27 שנות מאסר.

דניאל אלרון מנאומו של אברהם לינקולן

מנאומו של אברהם לינקולן, נשיאה ה-16 של ארצות הברית:

"I am loath to close. We are not enemies, but friends. We must not be enemies. Though passion may have strained it must not break our bonds of affection. The mystic chords of memory, stretching from every battlefield and patriot grave to every living heart and hearthstone all over this broad land, will yet swell the chorus of the Union, when again touched, as surely they will be, by the better angels of our nature."

"זה הדור דור ימות המשיח,
מנמנם ולקום מאחר,
הוא זקוק לנביא ומוכיח,
או לפחות - לשעון מעורר."
-נתן אלטרמן

דניאל אלרון הפצצת דרזדן

הפצצת דרזדן היא ההפצצה שערכו חיל האוויר של ארצות הברית וחיל האוויר המלכותי במשך שלושה ימים בשלהי מלחמת העולם השנייה (13 - 15 בפברואר 1945) על דרזדן, בירתה של מדינת סקסוניה שבגרמניה. 1,300 מפציצים כבדים הטילו 3,900 טונות של פצצות ופצצות תבערה בארבעה גלי הפצצה של מאות מפציצים. מספר הקורבנות בהפצצה נאמד בין 25,000 ל-40,000, וכ-85% ממבני העיר על פני שטח של 34 קמ"ר במרכז העיר נחרבו כליל.

ב-13 בפברואר החלה הפצצת העיר על ידי הבריטים. בשלב זה לא יכלו האמריקנים להשתתף בהפצצה בגלל מזג אויר אביך. מפציצי לנקסטר והאליפאקס הפציצו מפעל דלק הנמצא כ-100 ק"מ מדרזדן, וזאת במטרה להטעות את כוחות ההגנה האווירית הגרמנית. מטוסי מוסקיטו התקיפו את הערים מגדבורג, בון ונירנברג.

בגל הראשון של הפצצת העיר עצמה, הצניחו מטוסי מוסקיטו מגרסת קרב מטעני מגנזיום מאיר לשם סימון המטרות, ומטוסי מוסקיטו מגרסת מפציץ קרב הטילו כ-500 ק"ג של מטרות-ציון. 254 מפציצי לנקסטר שחדרו דרך צרפת, הגיעו לדרזדן והשליכו 500 טון חומרי נפץ, ו-375 טון פצצות תבערה, ובסך הכול כ-200,000 פצצות תבערה. הפצצות המרסקות היו במשקל 250 ק"ג עד 2 טון כל אחת.

שלוש שעות מאוחר יותר הגיע הגל השני של המפציצים. לאחר גל זה עלה מרכז העיר כולו בלהבות.

למחרת תקפו 431 מפציצים אמריקניים מסוג B-17S, בחיפוי 784 מטוסי מוסטאנג P-51, והטילו 771 טון פצצות. מאחר שהעיר בערה כולה, טס הגל האחרון שמנה 60 מטוסים לפראג והטיל עליה 153 טון פצצות. ההערכות בתום המלחמה לגבי מספר ההרוגים בהפצצה הגיעו ל-250,000 ואף ל-500,000 איש על פי דיווח גרמני.

"נבהלתי לגלות באיזו קלות נעלמת העוינות כלפי מישהו שנראה לנו אויב ברגע שהוא מפסיק להתנהג ככזה."
-קרלוס רואיס סאפון

היום לפני 58 שנים מדינת ישראל רוכשת את רוב המגילות הגנוזות שהתגלו במערות קומראן.

מתן עטייה

יהודי מרוקו הספרדית: (מזמן מוביל יום...)

לאחר גרוש ספרד ב-1492 יהודים רבים הגיעו למרוקו, רובם המוחלט השתלב ונמטע יחד עם יהודי מרוקו שהתגוררו בה לפני הגירוש - שפתם הפכה לזו המקומית ערבית-מרוקאית וכן תרבותם.

צפון מרוקו הייתה נתונה להשפעה ספרדית כבר עם כיבוש ספרד על ידי המוסלמים במאה ה-8 לספירה. מיעוט מהמגורשים השתקע בערים באזור זה ושמר על צורת החיים כפי שהייתה בספרד. האופי של הערים והיהודים בתוכם היה ספרדי לחלוטין - השפה וכן התרבות.

בין השנים 1912-1956, צרפת שלטה כמעט בכל שטחי מרוקו, וספרד שלטה ברצועה צרה בצפון (עד היום 2 ערים הינם מובלעות ספרדיות במרוקו).

מדובר בקהילה יהודית ספרדית קטנה שהתקיימה במרוקו ואופייה שונה מזה של שאר יהודי מרוקו. שפתם היא כאמור ספרדית, כמו גם לדינו וחכיתיה (שפה יהודית מקומית - מבוססת על ספרדית עתיקה, עברית וערבית).

אימי ומשפחתה עלו לארץ מהעיר טטואן (בירת מרוקו הספרדית) בשנות השבעים. אצל סבתי נמצאת שמלה ייחודית שעברה כמה דורות ואותה לובשת הכלה לפני החתונה בחינה.

"כשפוליטיקה נפגשת בצדק - תמיד הצדק הוא זה שנדרש לפנות את מקומו."
-אורן נהרי

היום לפני 151 שנים פרסם בנימין זאב הרצל, חוזה המדינה, את ספרו:
"מדינת היהודים".

יובל סתיו
מתוך שנת שמיטה וחומרנות

בפרשת "בהר", נפרשת בפנינו מערכת חוקים מופלאה המונעת מרצון להשגת צדק חברתי, אשר מובלת ע"י ערכים סוציאליים ושוויוניים מהעמלה הראשונה. מקצת דוגמאות:

שנת השמיטה - בשנה השביעית אסור לעבוד את השדה, מהפרי יכולים להנות כל הזקוקים לכך.

בשנת היובל כל האדמות חוזרות לבעליהן האיסור על הלוואה בריבית כל אלה ועוד, יוצרים מערכת חוקים חברתית שעוזרת להוביל לשגשוג חברתי, אשר הקדים את זמנו וכנראה גם את זמננו.

אולם, שואל החקלאי, "כלום איך אוכל להתקיים בשנה השביעית?", ממה אוכל וממה אפרנס את משפחתי?" התשובה אינה מבוששת לבוא. בשנה השישית ניתנת א/הבטחה: בשנה השישית תינתן לאותו אדם, אשר יקיים את המצווה, בציר אשר יספיק די צורכו לשנה השביעית!

א/הבטחה מופלאה זו, לטעמי, פוגמת במקצת ביופי החוק/המצווה. כלום אם לא ניתנה, האם היה זה לא הוגן לדרוש זאת?

השאלה אינה נוגעת רק בפן האלטרואיסטי של התנהגותינו, קרי "האם הוא קיים או צריך בכלל להתקיים?", היא נוגעת לשאלת המחר שאנחנו מוכנים לשלם עבור יישום אמונותינו, ערכינו ותפיסת עולמנו. האם מידת האמונה שלנו בדברים אינה נמדדת, בין השאר, במחיר שנהיה מוכנים "לשלם" או במה שאנחנו מוכנים להקריב למען אותה אמונה?

בהתבוננותי בדתות שונות, במיוחד בהוציא את האמונה ב"בורא עולם" בעל "רצונות" מהמשוואה, אני מבחין כי הדתות ומצוותיהם מאפשרות לנו לחיות חיים של מודעות והתבוננות, חיים של משמעות ואתגר, חיים של שיפור והשתפרות. לא בכדי ברוב הדתות ותפיסות העולם המוכרות לי, השאיפה לחיי צניעות ורוחניות היא מרכזית (עצם הקישור ביניהם...) דתות רבות מתייחסות "בערבון מוגבל" לאושר והמשמעות אשר הגשמיות והחומרנות יכולות לספק.

"מרבה נכסים מרבה דאגה" קיימים הסברים רבים לנכונות הביטוי. אחד מהם בוודאי יכול לטעון, שהנכסים גוזלים את תשומת ליבנו מהדברים החשובים באמת.

אמונתי היא, שאדם כדאי לו שיחיה חיי צניעות, פשטות וענווה, כך יוכל להתמלא בדברים המזינים באמת... הנפש והרוח צריכות שיזינו אותן בדברים החשובים באמת. ככל שנשביע את רעבוננו בגשמיות ובחומר כך נזדקק לעוד ועוד משכמותו וניהפך לתלויים בדברים שהם "מחוץ לעצמנו" ואשר אינם בריאים לאושרנו "בטווח הארוך".

"אם אינך יכול לשכנע את העם לקבל את עקרונותיך - לך. אל תרמה אותו."

-יצחק שמיר

דור פרץ

האם האינטרנט עושה אותנו טיפשים?

חוקרים ומלומדים מנהלים זה זמן רב ויכוח על השאלה "האם האינטרנט מטמטם אותנו?". חלקם טוענים כי העובדה שניתן לקבל תשובה לכל שאלה במחי גוגל הופכת אותנו עצלנים, בעוד שהמתנגדים לטענה אומרים מנגד שהאינטרנט מלמד אותנו לחשוב ולפעול בדרכים חדשות. כעת מגלים חוקרים מאוניברסיטת קליפורניה בלוס אנג'לס כי שעת גלישה מדי יום יכולה למעשה להגדיל את האיי-קיו ולשפר את הזיכרון אצל מבוגרים. החוקרים השוו את מוחם של משתתפים בגיל העמידה (76-55) שמשתמשים באינטרנט לעתים רחוקות, למוחם של אנשים שמשתמשים באינטרנט מדי יום. המשתתפים נדרשו לבצע מדי יום כשעה של חיפוש באינטרנט. לאחר חמישה ימים, אזורים של האונה המצחית, ששולטת ביכולת קבלת החלטות ושילוב של מידע מורכב, הפכו פעילים בהרבה. "האזורים האלה היו די בלתי פעילים בתחילת הניסוי", אמר ראש המחקר, גרי סמול - פרופסור לפסיכיאטריה, "אבל, אחרי חמישה ימים, החלקים הללו היו פעילים בדיוק כמו אצל משתמשי אינטרנט רגילים, מה שמוכיח שתפקוד המוח יכול להשתנות ולהשתפר מהר מאוד לאחר שימוש באינטרנט. המחקר מדגים כי האיי-קיו הממוצע גדל בהתמדה עם ההתפתחות של התרבות הדיגיטלית. היכולת לעבד מידע במהירות ולבצע כמה משימות במקביל ללא טעויות משתפרות גם הן".

לדבריו של סמול, גם פעילויות משעממות כמו מעבר על תיבת האימייל יכולה לשפר את יכולת קבלת החלטות. "הסלקטיביות בניקוי תיבת הדואר הנכנס במייל על בסיס יומי עוזרת לפתח יכולת טובה יותר למעבר על כמויות גדולות של מידע במהירות והחלטה מה חשוב ומה לא", הוא אומר.

אבל, סמול מציין כי לא חסרים חסרונות לשימוש באינטרנט. לדבריו, ילידים דיגיטליים, כאלה שנולדו לעולם הממוחשב והמקוון ומתייחסים לכל הטכנולוגיות כחלק טבעי מעולמם, נוטים להיות בעלי יכולות קשב נמוכות יותר, וגם הכישורים החברתיים שלהם לוקים בחסר. "בני הנוער של ימינו מבליים תקופות של שמונה שעות מול המחשב כשהם חושפים את מוחם לטכנולוגיה דיגיטלית. בזמן הזה מול הטלוויזיה או המחשב, אותם צעירים אינם מייצבים את הקשרים הניורוניים הרגילים במוחיהם הדרושים לפיתוח כישורי תקשורת פנים אל פנים", הוא אומר.

סמול מתייחס לכך כאל "פער מוחי" בין צעירים ומבוגרים. "מה שהיה פשוט פער דורי פעם הפך לתהום ענקית, שהובילה לשתי תרבויות נפרדות". הפיתרון לדבריו, הוא למצוא איזון בין השימוש בטכנולוגיה לקשר פנים אל פנים.

"הנהגה זה לא לחלק פקודות, אלא להושיב את עצמך על כיסא המציאות ולשאול את השאלות הנוקבות ביותר."
-שמעון פרס

היום לפני 21 שנים צה"ל מחסל את עבאס מוסאווי, מזכ"ל חזבאללה, לאחריו יתמנה לתפקיד חסן נסראללה.

גדפאו אבוזן
שבויים

זוהי סוגייה קשה מאוד לעיכול. וקשה להבנה. שבועה לצבא הגנה לישראל- שבועה שכל חייל נשבע על זה שהוא יגן על המדינה עד חירוף נפש. חייל שנשבע חייב לקחת בחשבון, שיש סיכוי שהוא יהיה שבוי במהלך שירותו הצבאי שלא יצפה שישחררו אותו תמורת הרבה מחבלים, או שהמדינה תעשה מעל ומעבר יותר ממה שנראה. לה נכון לעשות.

מה מקורות יהודיים אומרים?
"הרמב"ם: "אין מצווה גדולה כפדיון שבויים
"חכמי המשנה: "איו פודין יתר על המידה
משני הפוסקים הגדולים האלה אפשר לנסות להבין עד כמה הסוגייה של שבויים היא סוגייה קשה
צריך לשחרר את השבוי בכל מחיר. 1.
לא משחררים יותר על המידה. 2.
מה הכוונה יתר על המידה? מהי המידה שמדברים עליה חכמי המשנה, צריך לשחרר אחד על אחד? זה אומר אדם תמורת חייל? או לשחרר 1000 מחבלים, שרצחו יהודים חפים מפשע, רצחו בדם קר, שהמטרה של החיים שלהם היא להרוג כמה שיותר יהודים?
מהי המידה שהחכמים מדברים עליה?
כנראה שהחכמים גם לא יכלו לפסוק מה זה מידתיות, {בלי לזלזל ח"ו}, אם היו מעריכים אולי זה היה עוזר לנו לא להיות לחוצים לכל דרישות השובים. לדעתי אם היה חוק בארץ למקרה של שבויים המצב היה נראה אחרת, כיוון שבמצב כזה לשובים אין לגיטימציה לדרוש כמה שהם רוצים למרות שאני לא יכול להבין עד כמה הורי השבוי סובלים, סיוטים בלילות והמון כאב, אני חושבת שאנחנו צריכים להפסיק להתקפל אל מול השבויים, כי אם נמשיך כך הם ימשיכו לנסות לחטוף חייל וידרשו המון כדי לשחררו.
כדי שזה יהיה מסר ברור לשובים, עם ישראל חייב להיות מאוחד ומלוכד. ברגע שעם ישראל יהיה מאוחד, כל העולם יבין שאין לו מה לדרוש יותר ממה שעם ישראל מוכן לתת או לשחרר.

מה הייתי רוצה שהמדינה שלי תעשה במקרה הזה {ח"ו}?
תשובה ראשונה, הייתי רוצה שהמדינה תעשה הכל כדי לשחרר אותי, אבל במחשבה שנייה לא. בגלל 'שם המחבלים האלו ישתחררו הם יחזירו להרוג יהודים, יבואו להיתאבד וכו'.
אני לא הייתי רוצה שהמדינה תשחרר אותי תמורת הרבה מחבלים.
חייל תמורת אדם אחד.
מאחל לכל אחד שירות בטוח,
גדפאו.

"הנהגה זה לא לחלק פקודות, אלא להושיב את עצמך על כיסא המציאות ולשאול את השאלות הנוקבות ביותר."
-שמעון פרס

היום לפני 16 שנים מדענים אמריקאים מצאו עדויות לכך שאסטרואיד שפגע בכדור-הארץ גרם להכחדת הדינוזאורים.

איתי ברקאי

Great Puns to Lighten you Up

1. Did you hear about the guy whose whole left side was cut off? He's all right now.
2. Einstein developed a theory about space, and it was about time too.
3. There was a sign on the lawn at a drug re-hab center that said 'Keep off the Grass'.
4. Atheism is a non-prophet organization.
5. To write with a broken pencil is pointless.
6. Show me a piano falling down a mineshaft and I'll show you A-flat minor.
7. Need an ark to save two of every animal? I noah guy.
8. A small boy swallowed some coins and was taken to a hospital. When his grandmother telephoned to ask how he was a nurse said 'No change yet'.
9. A bicycle can't stand on its own because it is two-tired.
10. I did a theatrical performance about puns. Really it was just a play on words.
11. There was once a cross-eyed teacher who couldn't control his pupils.
12. The man who survived mustard gas and pepper spray is now a seasoned veteran.
13. The butcher backed up into the meat grinder and got a little behind in his work.
14. What did the grape say when it got stepped on? Nothing - but it let out a little whine.
15. A neutron walks into a bar and asks the bar tender "How much for a drink?" the bartender replies: "for you, no charge."
16. Have you heard about those three holes in the ground? Well well well!
17. Feminine Hygiene jokes are the worst, Period!
18. The roundest knight at king Arthur's round table was Sir Cumference.
19. When the cannibal showed up late to the luncheon, they gave him the cold shoulder.
20. Two hats were hanging on a hat rack in the hallway. One hat says to the other, 'You stay here, I'll go on a head.'
21. It is tough to do inventories in Afghanistan because of the tally ban.
22. He said I was average - but he was just being mean.

"חתרנים, כדי להסית את האש מעצמם, מאשימים אחרים בחתרנות."
-מוטי מורל

היום לפני 83 שנים כוכב הלכת הננסי פלוטו מתגלה ומוכרז ככוכב לכת
התשיעי במערכת השמש.

עפרי יער, דנה שור, טל איתן
"האליטות הפסיקו לשרת"

הנסיך הארי הלך למלחמה. רקטות קסאם לא פוגעות בבריטול, רקטות גראד לא יורדות על ליברפול, ובכל זאת הנסיך הארי הלך למלחמה. אנגלה מרקל לא מאיימת למוטט את הממלכה המאוחדת, הקנאים הסקוטים לא עומדים על סף מרד, ובכל זאת הנסיך הארי הלך למלחמה.

הנסיך הארי הלך למלחמה מכיוון שבית המלוכה הבריטי רואה את עצמו כאליטה משרתת. מלוכה אינה אך ורק זכויות יתר. היא גם מחויבות. ומי שבריטניה היטיבה עמו, מי שבריטניה הציבה אותו בראש, חייב ללכת בראש גם כשבריטניה לוחמת. ואפילו הלחימה היא לחימה מוזרה והזויה, לחימה באפגניסטן הרחוקה.

הנסיך הארי הלך למלחמה. למרות שאמו נהרגה בתאונת דרכים טרגית, הנסיך היתום הארי הלך למלחמה. למרות שהתקשורת ירדה עליו והתקשורת לא פרגנה למשפחה, הנסיך הידוען הארי הלך למלחמה. למרות שזה לא לעניין, ממש לא לעניין, שהשני-בדור-לכתר יסכן כך את עצמו, נסיך השעשועים הארי הלך למלחמה.

הוא לא הלך לקב"ן. הוא לא אירגן לעצמו סעיף גב או סעיף גפיים. אבא צ'ארלס לא קימבן לו שירות סבבה בתחנת הרדיו הצבאית המשדרת מבריקסטון. סבתא אליזבת לא הרימה טלפון כדי לסדר לו שירות חבל-על-הזמן ביחידת ההאזנה הצפונית הממוקמת בהנדון. הנסיך הארי לא דרש ולא קיבל קל"ב. לא הגיע כל ערב הביתה לבקינגהאם. לא יצא כל סופ"ש לווינדזור. כמו כולם, כמו פשוטי עם, הנסיך אכל חרא בחולות הדמים של אפגניסטאן. כי הנסיך הארי הוא נסיך בריטי, לא נסיך ישראלי.

לישראל אין בית מלוכה. גם אין לישראל אצולה של ממש. ואולם הציונות היא במידה רבה מפעל של אליטות. ישראל לא היתה קמה ולא היתה מתקיימת ללא האליטה של הבייל"ויים והאליטה של העלייה השנייה, ללא האליטה של הפלמ"ח, האליטה של ה-101 והאליטה של קמ"ג. האליטות הללו היו כולן אליטות משרתות, לא אליטות של מה-תעשה-מדינתך-עבורך אלא אליטות של מה-תעשה-אתה-עבור-מדינתך. הן ידעו שמי שהאומה נושאת אותו על כפיים מחויב לאומה. הן ידעו שמי שעומד בראש חייב ללכת בראש.

לא כך האוליגרכיה הנוכחית. רבים בתוכה סבורים בטעות שאפשר לקחת בלי לתת, להוביל בלי לשרת. את האוליגרכיה הזאת צריך לקרוא לסדר. עליה להבין את שבית וינדזור מבין. אם ברצונה לשמר את זכויות היתר שנטלה לעצמה בעשורים האחרונים, מקומה כעת באשקלון ובשדרות.

מקום בניה ביחידות הלוחמות. כמו משפחת המלוכה הבריטית, משפחות העוצמה הישראליות חייבות לקחת אחריות - כמו הנסיך הארי, הנסיכים הישראליים חייבים לשוב וללכת למלחמות. זה קשה, זה אכזרי, אך אין ברירה אחרת. אצלנו לא מדובר על אפגניסטאן הרחוקה. אצלנו המלחמה היא על הבית.

(ארי שביט, עיתון "הארץ")

"מדיניות לא קובעים על סמך אהבות ושנאות אישיות."

-יצחק בן-חורין

היום לפני 7 שנים אסמאעיל הניה מושבע לתפקיד ראש ממשלת הרשות
הפלסטינית.

טל איתן
ש"י עגנון

"מתוך קטסטרופה היסטורית שהחריב טיטוס מלך רומי את ירושלים וגלה ישראל מארצו נולדתי אני באחת מערי הגולה. אבל בכל עת תמיד דומה הייתי עלי כמי שנולד בירושלים. בחלום בחזון לילה ראיתי את עצמי עומד עם אחי הלוויים בבית המקדש כשאני שר עמהם שירי דוד מלך ישראל. נעימות שכאלה לא שמעה כל אוזן מיום שחרבה עירנו והלך עמה בגולה, חושד אני את המלאכים הממונים על היכל השירה שמיראתם שאשיר בהקיץ מה ששרתי בחלום השכיחוני ביום מה ששרתי בלילה, שאם אחי בני עמי שומעים לא היו יכולים לעמוד בצערם מחמת אותה הטובה שאבדה לה. כדי לפייס אותי על שנטלו ממני לשיר בפה נתנו לי לעשות שירים בכתב."

ביוגרפיה:

שמואל יוסף עגנון (1888-1979), מוכר גם בשם המקוצר ש"י עגנון, מגדולי הסופרים העבריים בעת החדשה וחתן פרס נובל לספרות לשנת 1966. עגנון נולד בעיירה בוצ'אץ' שבגליציה המזרחית, שמו שניתן לו עם לידתו היה שמואל יוסף צ'צ'ק'ס (או בכתוב היידי שהעדיף: טשאטשקעס). בשנת 1908 עלה לארץ ישראל, כשהוא כבר סופר צעיר, והמשיך בכתובה בארץ. בשנת 1912 היגר לגרמניה למשך 12 שנה, שלאחריהן, ב-1924, עלה שוב לארץ ישראל והשתקע בה עד לסוף ימיו. הסיפור הראשון שפרסם בארץ ישראל, באוקטובר 1908, היה "עגונות", ובעקבותיו שינה את שמו לעגנון. עגנון פרסם ספרים רבים בימי חייו בהוצאת שוקן, שהוקמה בעיקר בשבילו וספריו היו לראשונים שפורסמו בה. לאחר מות פרסמה בתו, אמונה ירון, כתבי יד רבים שאותם לא פרסם בימות חייו. ספריו של עגנון, הן אלו שיצאו בחייו והן אלו שפורסמו לאחר מותו, תורגמו לשפות רבות, וזכו להצלחה ולהערכה ברחבי העולם. ספריו של עגנון עוסקים בשאלות הקשורות לעם היהודי, בארס פואטיקה, בפסיכולוגיה ובנושאים נוספים רבים. בין יצירותיו הבולטות: הרומנים "הכנסת כלה" "אורח נטה ללון", "תמול שלשום", הרומן הקצר "סיפור פשוט" והנובלות "והיה העקוב למישור", "בלבב ימים" ו"תהילה".

"בזמן שישנה מדינה, לא יכול להיות חופש. כשיהיה חופש, לא תהיה מדינה."
-ולדימיר איליץ' לנין

היום לפני 69 שנים הופיע לראשונה הקומיקס באטמן.

עוז ישפה
חטיבות חיל השריון הסדירות

חטיבה 7-

המכונה גם עוצבת סער הגולן, היא חטיבת שריון סדירה בעוצבת געש הנמצאת תחת פיקודו של פיקוד הצפון. חטיבה 7 היא אחת משתי חטיבות השריון הראשונות בצה"ל (יחד עם חטיבה 8, (והשתתפה בכל מלחמות ישראל. לחימת החטיבה במבצע קדש גרמה לפריצת דרך ביחס גורמי הצבא אל אופי הלחימה המשורין. החטיבה מצוידת כיום בטנקים מסוג מרכבה סימן 2.

חטיבה 188-

המכונה גם עוצבת ברק, היא חטיבת שריון סדירה בעוצבת געש הנמצאת תחת פיקודו של פיקוד הצפון. החטיבה השתתפה בכל מלחמות ישראל החל ממלחמת ששת הימים. במלחמת יום הכיפורים נשאה החטיבה בעול הבלימה ביום הראשון של המלחמה בדרום רמת הגולן, וכמעט כל הקצינים של החטיבה נפלו בקרב. חטיבה 188 הייתה החטיבה האחרונה שהשתמשה בטנקי צנטוריון) שנקראו בצה"ל שוט (והוסבה לטנקי מרכבה סימן 3 בסביבות שנת 1992. לחטיבה 188 משויכים הגדודים: 71, 74, 53 וגדוד 605 של חיל ההנדסה.

חטיבה 401-

המכונה גם עוצבת עקבות הברזל, היא חטיבת שריון שהוקמה בשנת 1968 במטרה להחזיק את קו התעלה. במלחמת יום הכיפורים נשאה החטיבה בעול הבלימה ביום הראשון בתעלה וספגה אבידות כבדות. במבצע שלום הגליל לחמה החטיבה בגיס המזרחי ואחד מגדודיה השתתף בקרב סולטאן יעקוב. בשנים 2004-2005 הוסבו טנקי החטיבה לטנקי מרכבה סימן 4. ב-2006 הוכפף גדוד אסף (601) של חיל ההנדסה הקרבית תחת פיקוד החטיבה.

"מדינה שתשכח את חייליה, סופה שחייליה ישכחו אותה."

-שאל מופז

היום לפני 165 שנים בלונדון יוצא לאור לראשונה המניפסט הקומוניסטי, שנכתב על ידי קרל מרקס ופרידריך אנגלס.

בר שוהם
איש שסבל מפצעון

זה סיפור על איש שסבל מפצעון. לא מהרבה פצעים, מפצעון אחד בודד וגלמוד. הפצעון הזה התחיל קטן ומציק, אבל מהר מאד הפך לבינוני ומעיק, ובתוך פחות מחודשיים כבר היה גדול וממש כואב. האיש המשיך לחיות את חייו כרגיל: עבד כל יום עד מאוחר, בילה בסופי שבוע, ביקר את ההורים כשהתאפשר. אבל הפצעון הזה, שהיה מחובר לו לווריד, הזכיר לו בכל בוקר כשקם ובכל ערב כשנרדם שהחיים זה שורף, שהחיים זה מגרד, שהחיים זה דבר לא מפסיק להפריע. וככה לפני כל החלטה חשובה היה האיש מקשיב לפצעון שלו כמו שאחרים מקשיבים למצפונם. והפצעון היה נותן לאיש עצות. עצות לפטר, עצות לא לוותר, עצות לכעוס וגם קצת לקטר. וזה עבד, ומיום ליום הצליח האיש יותר ויותר. רווחי החברה שעמד בראשה רק הלכו וגדלו, ויחד איתם הלך וגדל גם הפצעון. עד שבשלב מסוים היה הפצעון גדול יותר מהאיש. וגם אז הוא לא הפסיק לגדול. עד שבסופו של דבר בראש דירקטוריון החברה עמד הפצעון. ולפעמים, כשהיה מתיישב הפצעון בחדר הישיבות, האיש שהיה דבוק אליו קצת הציק לו.

זה סיפור על פצעון אחד שסבל מאיש. הפצעון המשיך לחיות את חייו כרגיל: עבד כל יום עד מאוחר, בילה בסופי שבוע, וביקר את ההורים כשהתאפשר. אבל האיש הזה, שהיה מחובר לו לווריד, הזכיר לפצעון בכל בוקר כשקם ובכל ערב כשנרדם שהחיים זה לאהוב, שהחיים זה לכאוב, שהחיים זה לפשל אבל גם לשאוף לטוב. והפצעון היה מקשיב לאיש כמו שהרבה פעמים אנשים מקשיבים לבטן שמקרקרת, בלי הרבה חשק, אבל בהשלמה. ובזכות האיש הזה השתדל הפצעון להאמין שהוא יכול, וניסה למחול. על כבודו. וגם להזהר קצת בכבודם של אחרים. וכשכבר קילל הוא הקפיד לא לערב הורים. וככה, בזכות האיש הקטן והמציק הדבוק אליו, הפך הפצעון לפצעון אהוב על כולם: פצעונים, אנשים, וכמובן, מחזיקי מניות החברה המרוצים, הפזורים ברחבי העולם.

הפצעון בסיפור הוא מגבלה, חסרון, פן שלילי. האיש מסמל את האופטימיות, החיוביות, האנושיות. הרבה פעמים קורה לנו אותו מקרה של האיש – אנחנו נשאבים לתוך היום-יום ומתעלמים מהפצעון, כך שהוא הולך וגדל עד שנהיה גדול מאיתנו. אפשר ללמוד הרבה דברים מהסיפור, אבל כדאי לזכור מסקנה אחת שהיא אחת מהמפתחות החשובים בחיים: עם תשומת הלב המתאימה אנחנו יכולים לעצור את הפצעון בזמן, למתן אותו, להעלים אותו - וכך להפוך לפצעונים האהובים על כולם.

"בניצחון אמיתי, מכל מקום, איש אינו מפסיד."

-אייזיק אסימוב

היום לפני 16 שנים צוות מדענים סקוטי מכריז כי הצליחו לשבט כבשה ומציגים בפני העולם את התוצר - הכבשה דולי.

בלאי אבבה

רוצים שלום ושלווה בעם ישראל!?

כדי להשיג שלום בינינו לבין שאר העולם חייבים לעבור תהליך של אחדות בעם ישראל

וזוהי התרופה הבלעדית, שתעזור להשכנת השקט והשלווה בין עם ישראל לשכניו! אנו צריכים להסיר מליבנו ששום טענה בעולם לא יכולה להצדיק את המעשה של פירוד בעם ישראל, ואפילו אם יהיו אלו שיקולים של דת, או קינאת כבוד או כל מני מחלוקות וניגודי דעות, לא לשכוח שכלל גדול בידינו השלום.

חש אני כי קיים ניכור גם בתוך המחנה שלנו וצריך לחשוב על פתרון לבעיה זו. כולנו מדברים על כך שצריך לקרב לבבות למצוא את המפתח לאחדות, לגשר על פערים, להיפגש עם הציבור השני. המסר העומד ביסוד הנחה זו הוא כי כולנו שייכים לעם אחד וצריכים לחיות במדינה אחת ולכן הבה נמצא את הפתרון לחיים המפולגים האלו.

אולם ראוי לבחון דברים אלו בצורה עמוקה יותר האם בכלל כיום יש מקום לכך? נניח שאכן אנו מוצאים את הדרך לאיחוד המחנה, כולנו אוהבים ומאושרים, גרים זאבים עם כבשים, והכי חשוב ממשיכים בשגרת היום יום כשעם ישראל מאוחד. כך אומרים לנו ומביאים ראיה מדורו של אחאב, הכל בסדר, יוצאים לקרב ומנצחים ומאיחוד זה צומח פתרון לסכסוך. באזורנו שלום שורר שוב, אין מלחמות, שגשוג כלכלי, אפילו התורה פורחת, ומה הלאה?

התשובה היא פורצת מלחמת תרבות, האם יוכל החילוני לקבל את דרישות הדתיים בנוגע לכשרות ולנישואין? הרי הוא כהן שרוצה להתחתן עם גרושה, איננו חפץ בחוקי הדת המיושנים שאינם הולמים את אורח חיינו. ומנגד האיבה היהודי הדתי לפלגיו השונים לקבל את העובדה שהשבת מתחללת בחוצות ארצו, האם יסכים היהודי לסגל לעצמו אורח חיים שכולל חשיפה לאמצעי תקשורת פרסומות ופרסומי תועבה?! היכול החילוני לאמץ לעצמו דרך חיים שתמנע ממנו את הנאות השבת הכדורגל וחוף הים? והתשובה לכל השאלות הללו לצערי הן שליליות. לכן מה שנישאר לנו אם באמת חשוב לנו השלווה והשלום והשקט בתוכנו, אנו צריכים להיות יותר גדולים מהכול ולוותר זה למען זה על הרבה דברים שנראים לנו כעקרונות בלתי ניתנים לויתור, ולשים את האחדות והשלום לפני הכול, לחשוב מה אני יכול לתרום למען השני. רק כך יבוא השלום שלו אנו מאחלים מזה דורות רבים, אחרי שנלמד לחיות אנו בתוך עצמנו זה לצד זה וזה למען זה, זה בשביל זה.

"כל מי שהתמודד אי פעם עם עוני, יודע עד כמה יקר להיות עני."
-ג'יימס בלדווין

היום לפני 46 שנים קצינים עלאוים בראשות סלאח ג'דיד מבצעים הפיכה בסוריה, ביניהם חאפז אל אסד שממונה לשר ההגנה.

שיינא טולקין
פורים

חג פורים חג פורים... אבל מה זה " חג פורים "? היום נתנו לו משמעות די פשוטה: להתחפש, אוזני המן, ואולי גם לשתות קצת יותר מדי. השנה מצאתי לעצמי משמעות מעבר ל"כיף". אם מסתכלים על הסיפור במגילת אסתר, קוראים על אסתר ובן דודה, מרדכי. מרדכי מגלה שהמן רוצה להיפטר מכל היהודים בשושן, ולכן הוא מתחנן לפני אסתר, שהיא המלכה, לבקש מהמלך אחשוראש לבטל את זה. ובאמת היא הצליחה להציל את היהודים.

אבל בואו נבין את המשמעות של המעשה שלה. בסופו של דבר היא כן המלכה, וזה היה דבר לא פשוט לבקש מהמלך אחרי שהוא החליט משהו, לחשוב פעמיים. בנוסף, יכול להיות שבכל מקרה היא הייתה נצלת בגלל המעמד שלה. אז מה היא עשתה- היא עזרה לכל העם- ליהודים הפשוטים שלא דווקא קשורים אליה. דבר שלמעשה היה בשביל כולם, בשביל החברה.

ואם נסתכל אל המצוות של פורים הם גם כן קשורות לחברה- בכל המעגלים: נותנים מתנות לחברים ומתנות לאביונים ולכל מי שזקוק, וסעודה משפחתית. המעשים האלה הם דרך לעשות מעשה כמו אסתר, מעשה בשביל מישהו אחר ולא בשביל עצמי.

אני רואה את זה כמסר חשוב. חייבים להשקיע בקשרים שלנו אם אלה שחשובים לנו- להשקיע במשפחה וחברים, ולהקדיש להם זמן. אבל גם כן, פשוט לתת, לא לשכוח שיש מישהו איפשהו שצריך עזרה שאנו יכולים לתת. וזה רק עוזר לחברה שלנו להיות קצת יותר תקינה. זה מראה שאכפת לנו. אז אני מאחלת לכולכם היום, שתהנו, שתתחפסו, אבל שגם תקדישו לאנשים שחשובים לכם מהזמן שלכם. תגידו שאתם אוהבים אותם. שאכפת לכם לא רק מעצמכם. ותתנו למי שצריך, תעזרו לאלו שלא יכולים, וביחד, כמו שאסתר עשתה נעזור לכולם לחיות ולחיות בשמחה. חג שמח.

"העם הוא כמו טלוויזיה, יש לו מספר ערוצים."

-שמעון פרס

שושן פורים

ניצן יהושע
אגרת הרמב"ן

אגרת שבכל פעם שאני קוראת אותה היא מעוררת בי השראה והיא סוג של מדריך לבן אדם הנכון. בנוסף על האגרת הזאת אני ומאיה עשינו את החוג בית הראשון שלנו בשבת הראשונה.

"שמע בני מוסר אביך, ואל תטש תורת אִמְךָ" (משלי א ח). תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לכל אדם ובכל עת, ובזה תנצל מן הפעס, שהיא מדה רעה להחטיא בני אדם. וכן אמרו רבותינו ז"ל (נדרים כב ע"א): כל הפועס – כל מיני גיהנום שולטים בו, שנאמר (קהלת יא י'): (והסר פעס מלבך, והעבר רעה מבשרך". ואין "רעה" אלא גיהנום, שנאמר (משלי

טז ד): "וגם רשע ליום רעה". וכאשר תנצל מן הפעס, תעלה על לבך מדת הענוה, שהיא מדה טובה מכל מדות טובות, שנאמר (משלי כב ד): "עקב ענוה, יראת ה'". ובעבור הענוה, תעלה על לבך מדת היראה, כי תתן אל לבך תמיד: מאין באת, ולאן אתה הולך; ושאתה רמה ותולעה בחייך, ואף כי במופתך; ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון, לפני מלך הכבוד, שנאמר (דה"ב ו יח): "הנה שמים ושמי השמים לא יכללוך", אף כי לבות בני אדם (ע"פ משלי טו יא). (ונאמר (ירמיהו כג כד): "הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, נאם ה'". וכאשר תחשב את כל אלה, תירא מבוראך ותשמר מן החטא, ובמדות האלה תהיה שמח בחלקך. וכאשר תתנהג במדת הענוה להתבונש מכל אדם, ולהתפחד ממנו ומן החטא – אז תשרה עליך רוח השכינה, וזיו כבודה, וחי' עולם הבא. ועתה בני דע וראה, כי המתגאה בלבו על הבריות – מורד הוא במלכות שמים, כי מתפאר הוא בלבוש מלכות שמים, שנאמר (תהלים צג א): "ה' מלך גאות לבש", וגו'. ובמה יתגאה לב האדם? אם בעשר – ה' מוריש ומעשיר" (שמ"א ב ז). ואם בכבוד – הלא לאלהים הוא, שנאמר (דה"א כט יב): "והעשר והכבוד מלפניך, ואיך מתפאר בכבוד קונו? ואם מתפאר בחכמה": מסיר שפה לנאמנים, וטעם זקנים יקח" (איוב יב כ). (נמצא: הכל שוה לפני המקום, כי באפו משפיל גאים, וברצונו מגביה שפלים. לכן השפיל עצמך, וינשאך המקום. על כן אפרש לך איך תתנהג במדת הענוה, ללכת בה תמיד: כל דברך יהיו בנחת, וראשך כפוף; ועינך יביטו למטה לארץ, ולבך למעלה; ואל תביט בפני אדם בדברך עמו. וכל אדם יהיה גדול ממך בעיניך: אם חכם או עשיר הוא – עליך לכבדו. ואם רש הוא, ואתה עשיר או חכם ממנו – חשב בלבך כי אתה חייב ממנו, והוא זכאי ממך, שאם הוא חוטא – הוא שוגג, ואתה מזיד. בכל דברך ומעשיך ומחשבותיך, ובכל עת – חשוב בלבך כאלו אתה עומד לפני הקדוש ברוך הוא ושכינתו עליך, כי כבודו מלא כל העולם. ודברך יהיו באימה וביראה, כעבד לפני רבו. ותבטיש מכל אדם. ואם יקראך איש – אל תענהו בקול רם, רק בנחת כעומד לפני רבו. והיו לקרות בתורה תמיד, אשר תוכל לקימה. וכאשר תקום מן הספר – תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו. ותפשפש במעשיך בבקר ובערב, ובזה יהיו כל ימך בתשובה. והסר כל דברי העולם מלבך בעת התפלה, והכן לבך לפני המקום ברוך הוא. וטהר רעיוניך, וחשב הדבור קדם שתוציאנו מפיך. וכן תעשה כל ימי חיי הבלך בכל דבר ודבר, ולא תחטא. ובזה יהיו דברך ומעשיך ומחשבותיך ישרים;

"הקנאה היא הראשון לגורמי המהפכה, ביתר דיוק הגורם היחיד."

-זאב ז'בוטינסקי

היום לפני 67 שנים אנשי האצ"ל והלח"י, בפעילות משותפת במסגרת תנועת המרי העברי, מפוצצים עשרות מטוסים בריטיים בשדות התעופה בלוד, קסטינה (חצור) וסירקין.

טל איתן

יש לי חלום/ מרטין לותר קינג

"יש לי חלום שיום אחד תקום אומה זאת ותגשים את משמעותה האמיתית של סיסמתה: 'אנו רואים אמיתות אלה כמובנות מאליהן: שכל בני האדם נבראו שווים'. יש לי חלום שיום אחד על גבעותיה האדומות של ג'ורג'יה, יוכלו בניהם של עבדים לשעבר ובניהם של בעלי עבדים לשעבר להתיישב יחדיו לשולחן האחוזה. יש לי חלום שיום אחד אפילו מדינת מיסיסיפי, מדינת המדבר, המזיעה תחת חום אי הצדק והדיכוי, תהפוך לנוה מדבר של חופש ושל צדק. יש לי חלום שארבעת ילדיי יחיו יום אחד באומה בה הם לא יישפטו על פי צבע עורם אלא על פי טיב אישיותם." יש לי חלום, שיום אחד בגבעות הסמוקות של ג'ורג'יה, בניו של עבד לשעבר ובניו של בעל עבדים לשעבר יוכלו לסעוד יחדיו על שולחן האחוזה. יש לי חלום היום.

יש לי חלום, שיום אחד באלבמה, המשופעת גזענים זדוניים, המנוהלת בידי מושל ששפתיו נוטפות מילים הרסניות של הפרדה והשמדה. יום אחד, בדיוק שם באלבמה, יוכלו עוללים שחורים רכים לשלב ידיים עם ילדים לבנים כאחים ואחיות. יש לי חלום היום.

יש לי חלום שיום אחד כל גיא יינשא וכל הר וגבעה ישפלו, והיה העקוב למישור, וכל העקום יתיישר, ותהילת אדוננו תתגלה וכל בני האדם יחזו יחדיו במראה.

זוהי תקוותנו. עם האמונה הזו נוכל לעבוד יחד, להתפלל יחד, להיאבק יחד, להיכלא יחד, לעמוד על חירותנו יחד, בידיעה שיום אחד נהיה בני חורין.

זה יהיה היום שבו כל ילדיו של האלוהים יוכלו לשיר עם כוונה חדשה, "מולדתי, זו את, ארץ מתוקה של חופש, לך אני שר. ארץ שבה נאספו אבותיי ומתו, ארץ שבה גאוות חלוצים, מכל צדדיו של ההר, תצלצל בפעמוני החופש".

ואם אמריקה רוצה להיות אומה גדולה, על החלום הזה להפוך מציאות. וכשזה יקרה, כשניתן לחירותנו לצלצל, כשניתן לה לצלצל מכל עיירה וכפר, מכל מדינה ומכל עיר, נוכל לזרז את בואו של היום שבו כל ילדיו של אלוהים, שחורים ולבנים, יהודים וגויים, פרוטסטנטים וקתולים, יוכלו לשלב ידיים ולשיר את השיר השחור העתיק:

"סוף כל סוף בני חורין!

סוף כל סוף בני חורין! תודה לאל במרומים

אנחנו סוף כל סוף בני חורין!"

מרטין לותר קינג:

ד"ר מרטין לותר קינג הבן (1929-1968) היה כומר בפטיסטי אפרו-אמריקאי לוחם למען זכויות של השחורים בארצות הברית וזוכה פרס נובל לשלום.

קינג הוא מגדולי הדוגלים במאבק לא אליים. לזכרו נחוג יום מרטין לותר קינג שהוא חג לאומי על פי חקיקה פדרלית בארצות הברית. נרצח על ידי מתנקש, ג'יימס ארל ריי, ב-4 באפריל 1968.

"בלי עבודה עברית ובלי אדמה יהודית, הציונות נעשת פלסטר ונהפכת לחזון בדים."
-דוד בן-גוריון

היום לפני 78 שנים ניסוי מוצלח בהפעלת מכ"ם נערך בבריטניה. בעקבות ההצלחה מחליטים הבריטים לפתח את תחום המכ"ם, החלטה שאת פירותיה יקצרו במלחמת העולם השנייה.

תומר שביד
דטרמיניזם

אחד מהנושאים שעסקנו בהם רבות במכינה הוא דטרמיניזם. רק כדי ליישר קו, הנה ההגדרה של המושג: "דטרמיניזם היא השקפה פילוסופית לפיה כל מאורע בעולם, פעולות, החלטות או מחשבות אנושיות נקבעים באופן בלעדי על ידי אירועים קודמים." קיימות מספר הוכחות לגישה הזו, אתן שתיים: לפי הלוגיקה, מתקיים "חוק השלישי הנמנע", שלפיו כל טענה היא אמיתית או שקרית, ואין אפשרות שלישית. אריסטו בחן טענה זו על משפטים מן העתיד: טענה אודות העתיד היא אמיתית או שקרית כיום, ואין אפשרות שלישית. לכן, הייתה הטענה אמיתית או שקרית מאז ומעולם. אם הייתה כזאת מאז ומעולם, אזי היא תתרחש בהכרח. היזכרו בהחלטה כלשהי שלקחתם. על סמך מה לקחתם אותה? על סמך האופן בו אתם חושבים, הידע המוקדם שלכם, התחושות שלכם באותו הרגע ואולי גם קצת לחץ מאנשים אחרים ומהסביבה. כעת אוכיח מדוע כל אחד מהדברים האלו אינו משהו שאתם שולטים בו. נתחיל מהסוף – לחץ מאנשים ומהסביבה, בהחלט לא משהו שאתם יכולים לשנות כי הוא לא תלוי בכם, הוא סיטואציה קיימת. גם התחושות שלכם באותו רגע מושפעות מהסביבה החיצונית, אתם שמחים או עצובים או כועסים בגלל דברים שקורים לכם ולא משום שאתם מחליטים על כך. הידע המוקדם שלכם גם הוא תלוי בסביבה, כל דבר שאתם יודעים – אתם יודעים מהסביבה שלכם. גם אם הסקתם משהו בעצמכם, הסקתם משהו מהסביבה שלכם ועשיתם זאת באמצעות המחשבה שלכם. ואיך נקבע האופן שבו אתם חושבים? חלק מהכישורים שלכם הם מולדים וחלק קשורים באופן בו גדלתם וחונכתם ובחוויות העבר שלכם. כל הדברים הללו אינם קשורים בכם. זה הכל קשור בהורים שלכם ובאנשים שגידלו וחינכו אתכם. ומה גרם להם לפעול כפי שהם פעלו? אותם הדברים בדיוק. גם הם לא החליטו בעצמם. הכל נבע ממה שהם ראשוני שאין לכם השפעה עליו. זה אומר שאין לכם שליטה על שום דבר שאתם חושבים, עושים או מרגישים, אתם לא יכולים באמת להחליט בעצמכם.

אז מה זה אומר? אין לנו שליטה במעשים שלנו? אני אישית חושב שזה לא משנה. יש שתי אפשרויות:

אם זה נכון, אז זה במילא לא משנה מה אתם חושבים, הייתם אמורים לחשוב ככה וזהו זה.

אם זה לא נכון, יש לכם השפעה על החיים שלכם ואתם יכולים להחליט החלטות בעצמכם.

כך או אחרת, אני חושב שעדיף לצאת מנקודת הנחה שאתם יכולים לשנות את חייכם ולפעול בהתאם, אין לכם מה להפסיד.

"המדינה כשלעצמה אינה המטרה, היא האמצעי למטרה - מטרת הציונות."
-דוד בן-גוריון

היום לפני 80 שנים בניין הרייכסטאג בברלין מועלה בלהבות שבוע לפני הבחירות בגרמניה.

בלייק זיי
Fly

Train these thoughts, breaking my tops
Find that path, the one that never seems to stop
Not until the end, no not until it's done
Not until the moment when there's no more to be done
Take a day, take a month, take a week, take a year
Do give up till your rid of all that empty space between your ears
Don't drag on, ge ge ge getit
Now let's take a look inside what's really causin that headache
Jump back a few steps
The only way the true self can be helped

Chorus

Fly, to the sky, to the top of your high
The point when there's no more higher, even if you wanna try
So take the chance, and hold it in a stance
One that's only moving up, and never stuck in that trance
Fly

Seep seep seepin out
Clear the room 'cause it might start gettin creepy now
Whoah you means that there's more to me
Hell yeah there is, it's only the beginning just wait and see
Close your eyes, breath nice and slow and deep
I'll take you step by step, maybe match it with this beat
Hands up up, let everything go
I just can't wait to see, Who knows what comin next,
The only way to tell, is be free, rid the weight off that chest

Comin up, what's been hiding inside for years
Break on through, let this beat run through your ears
Flowing growin to the point of no return
Time to let the wild man out, you know it's gonna burn
Burn off the lies, that have taken their turn on you
You can only imagine what it feels like, it like if you knew
The true part hangin in the back
Of that dome that's been keepin you from gettin on track

"בישראל יש רק שלוש עונות - חורף, קיץ ומלחמה."
-חנוך לוין

היום לפני 65 שנים נוסדה חטיבת גולני, החטיבה הוותיקה ביותר
שקיימת עד היום בצבא ההגנה לישראל.